

Ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897 - Ο Μακεδονικός Αγώνας (1904-1908)

Το 1896 ξέσπασε ένα ακόμη επαναστατικό κίνημα στην Κρήτη. Η κυβέρνηση του Θεόδωρου Δηλιγιάννη (ο οποίος είχε διαδεχθεί τον Τρικούπη) έστειλε στρατιωτική βοήθεια στο νησί. Οι **Οθωμανοί** απάντησαν κηρύττοντας τον πόλεμο στην Ελλάδα (Απρίλιος 1897).

Ο οθωμανικός στρατός, πιο οργανωμένος και ετοιμοπόλεμος από τον ελληνικό, ως αντίποινα κατέλαβε την Θεσσαλία. Έφτασε μέχρι τον Δομοκό και σταμάτησε μόνον μετά από την παρέμβαση των Μεγάλων Δυνάμεων.

Ο πόλεμος του 1897 κράτησε μόνο έναν μήνα, αλλά οι συνέπειές του ήταν τραγικές για την χώρα μας: Η Ελλάδα, εξαντλημένη ακόμη από την πτώχευση το 1893, υποχρεώθηκε να πληρώσει ένα **υπέρογκο ποσό** στο οθωμανικό κράτος ως **πολεμική αποζημίωση**.

Για να βρει τα χρήματα, το ελληνικό κράτος αναγκάστηκε να πάρει **νέο δάνειο**, εξαιτίας του οποίου τέθηκε κάτω από **διεθνή οικονομικό έλεγχο**.

Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897

Ο 19ος αιώνας τελειώνει, βρίσκοντας την Ελλάδα ταπεινωμένη οικονομικά και στρατιωτικά.

Ο Καπετάν Άγρας και η ομάδα του στη λίμνη των Γιαννιτσών

Παρά την ήττα του πολέμου του 1897, το ελληνικό κράτος συνέχισε να βοηθά μυστικά τις προσπάθειες των Ελλήνων της Μακεδονίας να ενωθούν με την μητέρα πατρίδα. Έστειλε μάλιστα στην περιοχή αρκετούς οπλαρχηγούς από άλλες περιοχές για να βοηθούν τους Μακεδόνες αντάρτες.

Το **1904** η Ελλάδα εμπλέκεται επίσημα στον μακεδονικό αγώνα. Αξιωματικοί του ελληνικού στρατού μετέβησαν στην Μακεδονία και από κοινού με τους ντόπιους σχημάτισαν αντάρτικες ομάδες.

Μέχρι το **1907** τα ελληνικά αντάρτικα σώματα είχαν καταφέρει σημαντικές νίκες εναντίον των **κομιτατζήδων** (βλέπε κεφάλαιο Δ6).

Το **1908** όμως συμβαίνει ένα σημαντικό γεγονός: Ένα μέρος των Τούρκων, οι **Νεότουρκοι** όπως ονομάστηκαν, επαναστάτησαν ενάντια στην απολυταρχική διοίκηση του σουλτάνου και τις επεμβάσεις των Μεγάλων Δυνάμεων.

Οι Έλληνες και οι Βούλγαροι ξεγελάστηκαν από τις αρχικές διακηρύξεις των Νεότουρκων για ισότητα και ελευθερία των λαών της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Γι' αυτόν τον λόγο **διέκοψαν προσωρινά τον ανταρτοπόλεμο μεταξύ τους**.

Το μακεδονικό πρόβλημα παρ' όλα αυτά δεν λύθηκε. Ο αγώνας για τα εδάφη της Οθωμανικής **θα συνεχιζόταν** μερικά χρόνια αργότερα, με τους **Βαλκανικούς πολέμους (1912)**.

Από το σχολικό βιβλίο:

1. Διαβάζουμε στις «Πηγές» (σελ. 164 - Πηγή 3) ένα ποίημα που έγραψε ο Κωστής Παλαμάς προς τιμήν των φιλελλήνων που πολέμησαν υπέρ της Ελλάδας στον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897.
2. Διαβάζουμε στις «Πηγές» (σελ. 180)
  - την Πηγή 1 (ένα απόσπασμα από τα απομνημονεύματα του Αλέξανδρου Ζάννα, πολιτικού της εποχής, για τον Μακεδονικό Αγώνα),
  - την Πηγή 2 (επιστολή του Π. Μελά προς την γυναίκα του), και
  - τις Πηγές 4 & 5 (δύο ποιήματα του Κωστή Παλαμά για τον Παύλο Μελά).
3. Διαβάζουμε στην «Ματιά» (σελ. 180) για τις δυσκολίες του Αγώνα στην λίμνη των Γιαννιτσών

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Τι έγινε το 1897 και ποιες ήταν οι συνέπειες για τους Έλληνες;
2. Γιατί η ελληνική κυβέρνηση έστειλε μυστικά εθελοντικά σώματα στην Μακεδονία και δεν βοηθούσε φανερά τους Μακεδόνες επαναστάτες;
3. Ποιοι ήταν οι κομιτατζήδες και ποιες ήταν οι ενέργειές τους στην Μακεδονία;
4. Πότε ξεκίνησε ο «επίσημος» Μακεδονικός Αγώνας, δηλαδή ο αγώνας με την επίσημη συμμετοχή του ελληνικού κράτους, και μέχρι πότε κράτησε;
5. Γιατί άραγε η Ελλάδα και η Βουλγαρία δεν πολεμούσαν με «κανονικές» μάχες μεταξύ τους, αλλά έκαναν ανταρτοπόλεμο;

